

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianaee, 1661

8 Solus pontificem iudex non iudicet unquam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

tema, quia ex officio suo servata iudicandi ordinem integritate precibus, invenitur servata. Vnde et Dominus ait in Evangelio a [Super cathedram Moysi sederunt scribae & Pharisaei, &c.] Hinc liquido testatur, quod multi pastores, dum sententia iusti examini aliterum criminis ferunt, sui ipsi nocent, dum sine exemplo sui emendationis aliorum vicia corrigere curant: subdit vero profertur, si eorum incorpatione correcti, vel sententia occidit, vitam suam in melius commutare dederunt. Ac per hoc dum ab ecclesia tolerati fuerint, eorum iudicium subverti non licet.

¶ In vetusta impressione epistolaram B. Augustini extra epistola longissima ad Iulianum comitem, in recentioribus autem omnium operum editionibus habetur quartus volum, sub titulo de salutaribus documentis in cuius libelli cap. 52. hoc est caput.

QUESTIO VIII.

Quid autem Episcopus ab uno tantum audiri, vel b iudicari non debeat, Zepherinus Papa rescribit, epistola prima ad Episcopos Siciliae, dicens.

C. I. ¶ Episcopus non nisi a pluribus audiatur & iudicetur.

Accusatores e Episcoporum omni careant suspitione, quia colamas suas Dominus firmiter stare voluit, non a quibuslibet agitari. ¶ Nullum namque eorum sententia a non suo iudice dicta confundat; quia & leges sacculi idiplam fieri precipiunt. Vnde in libro primo, titulo de sententia & interlocutionibus omnium iudicium, lege penultima. [Cujus in agendo quis observat arbitrium, cum habere etiam contra se iudicem in eodem negotio non dedignetur.] ¶ Iudices d duodecim quilibet Episcopus accusatus (si necesse fuerit) eligat, a quibus ejus causa iuste iudicetur. Nec prius audiatur, aut excommunicetur, vel iudicetur, quam ipsi per se eligantur, & regulariter vocato e ad suorum primo conventum Episcoporum, per eos ejus causa iuste audiatur, & rationaliter discernatur. Finis vero ejus causae ad sedem Apostolicam deferatur, ut ibidem terminetur. Nec antea finiat (sicut ab Apostolis, vel successoribus eorum olim statutum est) quam ejus auctoritate fulciatur. ¶ Absens f vero nemo iudicetur. Nisi ex contumacia absens fuerit: quia & divina & humanae hoc prohibent leges.

¶ Vi Codice] Hinc usq. ad vers. Iudices, non sunt in epistola Zepherini, neq. in vetustis Gratiani codicibus.

¶ Nisi ex contumacia absens fuerit] Haec absunt a pluribus manuscriptis, & epistola ipsa, & Anselmo & Ivone. Infra vero ead. q. 9. c. Absens, habentur tanquam Gratiani verba.

C. II. ¶ Agnos Episcopus audatur Episcopus, qui in reatum incidit.

Item Felix Episcopus dixit in concilio Carthaginiensi 11. c. 10.

Sggero secundum & statuta veterum conciliorum, ut si quis Episcopus (quod non optamus b) in reatum aliquem incurrit, & nimia necessitas ei fuerit non posse plurimos congregare, ne in crimine remaneat, a duodecim audiatur Episcopus.

¶ Episcopus] Quae haec loca in capite decimo concilio Carthaginiensi secunda adduntur, referuntur infra q. 7. c. Felix, & ibi notabitur varietas.

a Math. 23. b al. & c Ansel. l. 2. c. 38. Ivo part. 5. c. 245. d s. quest. 4. duodecim iudices. Ansel. lib. 3. c. 45. e al. vocatur. f Infr. ead. quest. 9. absens. Ansel. l. 3. c. 61. g 11. quest. 7. Felix. in concilio Triburien. c. 20. Ansel. l. 3. c. 46. Durch. l. 2. c. 49. Ivo p. 5. c. 262. h al. optantur.

QUESTIO IX.

De accusatoribus vero, vel testibus, quod iudicium eorum accusatoribus, vel testificationibus adhiberi non debeat, multorum adhaerentibus loquitur.

C. I. ¶ Testes non debent accusari nisi a pluribus.

Item Telesphorus Papa epistola ad Episcopos dicitur.

Accusatori a omnino non credi decernimus, nisi sententia adversario causam suggerit, antequam iudicis iustam discussionem.

C. II. ¶ Absens ad adversario sententiam ferre non licet.

Item Eleutherius Papa epistola ad Episcopos Galliae.

Aveant b iudices ecclesiae, ne absente eo, cuius iudicium ventiletur, sententiam proficiant, quia iudicium imo etiam & causam iustis pro facto dabitur. Partoris vero nec calumnia, nec vox audiat.

C. III. ¶ Testes absente accusatore non audiuntur.

Item Calixtus Papa epistola secunda, ad Episcopos Galliae.

Absente e eo, quem accusare voluerit, quibus accusatori non creditur, quia sine scriptis libere scriptam autem non quam recipiatur: quia scripturam nullus accusare, vel accusari potest, sed per voce, & presente eo, quem accusare voluerit, iudicis agat accusationem.

C. IV. ¶ Quis in absentia gerentur, omnia evocentur.

Item Cornelius Papa ad Rufinum episcopum.

Omnia e, quae adversus absentes in omni loco aut loco aguntur, aut iudicantur, non sunt: quoniam absentes nullus addicit, nec adducit.

C. V. ¶ Non iudicetur qui presentibus non est, vel conviciatur.

Item Marcellus Papa ad Maxentium episcopum.

Non oportet quemquam iudicari, vel non priusquam legitimos habet presentes testes, locumque defendendi accipiat ad abstantia.

C. VI. ¶ De eodem.

Item Damasus ad Stephanum Archiepiscopum.

Habetur f quoque in decretis sanctissimum sancitum, non fore canonicum, quaeque eorum iudicari, vel damnare, antequam accusator non de examinatos presentes habet, locumque defendendi accipiat, id est, iudicium ecclesiasticum criminis.

C. VII. PALEA.

Nec e extra propriam i sine provocante discussionis accusatio, sine Apostolica provisione, cui in omnibus causis debet reverentia, quoniam & antiqua doret hoc Patrum regum, & Imperialia s pariter statuta concinunt. Cuius in quantum, discussio ibi agenda est, ubi criminis est. Nam alibi criminum reus prohibetur, nisi libi in canonibus praecipitur. [Quae cumque sunt suis locis, ubi orta sunt, finienda sunt] & transire non debent.

a Ansel. l. 3. c. 12. & 37. In rescripto bali, c. 4. Item c. 30. In cap. Hadrian. c. 32. In capitulo. l. 2. c. 29. Burch. l. 1. c. 27. Ivo p. 6. c. 219. c. Sup. q. 2. c. 1. Burch. l. 1. c. 171. Ivo p. 3. c. 219. d. al. cuiusque accusator. l. 3. c. 62. f Ansel. l. 2. c. 30. Prop. 6. c. 447. g Ansel. l. 1. al. primo. i Ced. ubi de crim. agitur. l. 2. & q. 1. g. iii. i. in expositione legu. 2.